

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์	:	ปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย - มุสลิมในเขตชุมชนกึ่งเมือง - กึ่งชนบท กับอำนาจการนำของผู้ผู้นำในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี
ชื่อผู้เขียน	:	ชুমัยยะฮ์ สามะมาะ
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา	:	2544

การศึกษาเรื่องปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย - มุสลิมในเขตชุมชนกึ่งเมือง - กึ่งชนบท กับอำนาจการนำของผู้ผู้นำในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า 1) ประชาชนชาวไทย - มุสลิมในเขตชุมชนกึ่งเมือง - กึ่งชนบท ในเขตจังหวัดปัตตานีมีปัญหาความต้องการในด้านใด เรื่องใด และประเด็นใดบ้าง และ 2) มีผู้ผู้นำในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประเภทและระดับตั้งแต่ระดับผู้นำละแวกบ้าน หมู่บ้าน ตำบลหรือเทศบาล จนถึงนักการเมืองท้องถิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการที่สามารถพึ่งพาหรือสนองตอบต่อปัญหาความต้องการต่างๆ ของประชาชนได้หรือไม่ เพียงใด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชนชาวไทยมุสลิมที่เป็นหัวหน้าครอบครัว คู่สมรส หรือตัวแทนผู้ที่เป็นผู้ปกครองของครอบครัวนั้นๆ ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในพื้นที่อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก และอำเภอโคกโพธิ์ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับร้อยละ 5 ของประชากรทั้งหมด แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 361 ครัวเรือน การเก็บรวบรวมข้อมูลอาศัยแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ และค่าร้อยละ ผลการศึกษาปรากฏว่า

ประเด็นปัญหาความเดือดร้อน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าชาวบ้านมีปัญหาความเดือดร้อน ในทุกด้าน ทุกเรื่อง และทุกประเด็น โดยมีปัญหาความเดือดร้อนมากที่สุด ด้านเศรษฐกิจ เรื่องรายได้จากอาชีพหลัก ในประเด็นการมีรายได้ไม่แน่นอน รองลงมาด้านสาธารณสุข ปัญหาเรื่องน้ำกินน้ำใช้ ในประเด็น ขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ในครัวเรือน ด้านสังคม เรื่องยาเสพติด ใน

ประเด็นกัญชา และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง สิ่งแวดล้อมมลภาวะ ในประเด็นการกำจัดขยะและของเสียต่าง ๆ ตามลำดับ

อำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าผู้นำระดับหมู่บ้าน รองลงมาผู้นำระดับละแวกบ้าน เป็นกลุ่มที่ชาวบ้านสามารถพึ่งพาขอความช่วยเหลือได้มากที่สุด จากนั้นเป็นผู้นำระดับตำบล ถัดมาเป็นสมาชิกเทศบาล กำนันผู้ใหญ่บ้านและกรรมหมู่บ้าน ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการเจ้าหน้าที่ในอำเภอและตำบลนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ระบุว่าพวกเขาพึ่งพาในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่อยู่ในระดับที่ใกล้ชิดชาวบ้านเป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาขอความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาได้ (Trouble Shooter)

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาที่พบสะท้อนว่า ระบบบริหารราชการไทยในปัจจุบันที่ไม่สามารถตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องมีการปฏิรูประบบ โครงสร้างราชการ ต้องมีการปฏิรูประเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ปฏิรูประบบบริหารบุคคล ปฏิรูปทัศนคติ และพฤติกรรมของข้าราชการไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในภาวะปัจจุบัน

ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ฉะนั้นรัฐจะต้องเร่งรัดดำเนินนโยบายกระจายอำนาจถึงระดับรากหญ้า ให้มาก ให้เร็ว และลึกที่สุด โดยอาศัยกระบวนการประชาสังคมในการแก้ไขปัญหา

องค์การบริหารในระดับท้องถิ่นควรใช้สำรวจปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน เพื่อมาเป็นข้อมูลในการกำหนดแผนงาน กิจกรรม ในการแก้ไขปัญหาของชุมชน และควรมีการประชุมประสานแผนงาน กิจกรรม ระหว่างองค์การบริหารในระดับท้องถิ่นที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจต้องใช้บุคลากรที่ต้องมีความรู้เฉพาะด้าน และใช้งบประมาณจำนวนมาก ในการแก้ไขปัญหา

องค์กรบริหารระดับท้องถิ่น และองค์กรประชาชนควรเตรียมพร้อมในทุก ๆ ด้านเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ